

Wilt u ons helpen in ons streven de leefbaarheid van Zeist te behouden?

Word Donateur!

Aanmelden? Klik op [Donateur worden](#) op de Homepage

Natuur is meer waard dan je denkt

Op 14 april 2007 heeft de Stichting haar 35 jarig jubileum gevierd waarbij vele genodigden aanwezig waren. Speciaal voor deze gelegenheid had de Stichting Tom Bade uitgenodigd om iets te vertellen over de (toegevoegde) economische waarden die aan de natuur kunnen worden toegekend.

Tom Bade heeft een economische achtergrond, maar is tevens een bevlogen natuurliefhebber. Na een tijdlang voor KPMG te hebben gewerkt heeft hij recent het bedrijf Triple E (Economy, Ecology, Expertise) opgericht en is hij tevens voorzitter van de 'Vrienden van de Veluwe'. Hij heeft inmiddels vele onderzoeken uitgevoerd naar de economische waarde van de natuur en daarmee o.a. aangetoond dat het de moeite waard is om in de natuur te investeren. Deze onderzoeken zijn veelal in aansprekende boekwerkjes naar buiten gebracht, zoals 'Van Betuweroute naar Veluweroute', 'Het groene geld onder het Gooise Matras', 'Tussen de duintjes en het Eeuwige leven' en 'Water als geld'. Ook zal er binnenkort een boekwerk over de economische baten van de Utrechtse heuvelrug uitkomen.

Tijdens zijn lezingen weet Tom Bade mede door zijn enthousiasme velen te boeien. Hij neemt je, al verhalen en anekdotes vertellend, mee op reis door het Nederlandse landschap en geeft zo en passant de waarde van de natuur aan. Daarbij baseert hij zich op het Globaal Ecologisch Model (GEM), zoals dat in de jaren '80 door prof. Van der Maarel is ontwikkeld. In dat model wordt de waarde van de natuur ingeschat op basis van een viertal functies, te weten de draag-, de regulatie-, productie- en informatiefunctie, waaraan door Tom Bade de recuperatiefunctie is toegevoegd.

Allereerst is er de draagfunctie van de natuur. Dat is o.a. de functie van de natuur als drager voor recreatievoorzieningen en -activiteiten. Over die recreatieve functie heeft Midas Dekker ooit eens opgemerkt: "Kijk een pannenkoekenrestaurant, dan moet de natuur dichtbij zijn". Bungalowparken, horeca etc. hebben veel baat bij natuurgebieden. Zo heeft Bade voor de Veluwezoom ooit eens uitgerekend dat de bosbouw (de productie) 2 miljoen euro per jaar oplevert, terwijl de recreatieve sector (inclusief horeca) in datzelfde gebied daarentegen een omzet had van 200 miljoen euro.

Daarnaast is er de regulatiefunctie van de natuur. Schoon drinkwater gefilterd door de zandgronden van Veluwe en Heuvelrug is in West-Nederland afwezig, waardoor daar dure waterzuiveringsinstallaties nodig zijn om ons drinkwater te bereiden. Als voorbeeld van de diverse functies van water neemt Tom je mee naar de Zaanstreek, waar water altijd van levensbelang is geweest. Werd het water vroeger gebruikt voor allerlei industriële activiteiten (denk o.a. aan de houtzaagmolens), nu is daar het wonen aan het water, in de oude pakhuizen, voor teruggekomen. Was daar dus eerst vooral de productiefunctie van water van belang, nu is dat vooral de regulatie- en de recuperatiefunctie. Net zoals het water hebben ook bomen een belangrijke regulerende functie. Zo zuiveren zij de lucht en zijn in die zin dus van groot belang voor een goede luchtkwaliteit in de steden. De vraag is alleen hoe je deze waarde van de bomen voor de mens berekent.

Wat betreft de productiefunctie van de natuur verwijst hij naar o.a. de landbouw en dan in het bijzonder de akkerbouw en de veeteelt. Nog steeds hebben deze hun waarde; maar vergeten wordt vaak dat manges en paardenfokkerijen, vooral in de omgeving van stedelijke gebieden, nu al een grotere omzet kennen dan de melkveehouderij.

Wat betreft de informatiefunctie van de natuur wordt een onderscheid gemaakt tussen o.a. de oriëntatiefunctie, de reservoirfunctie en de educatieve functie. Zo bepaalt de in een gebied voorkomende natuur vaak in belangrijke mate de identiteit van dat gebied, waardoor mensen zich met een bepaald gebied verbonden voelen (denk bijvoorbeeld aan de Utrechtse Heuvelrug of het Kromme Rijn-gebied). Verder is de natuur een basis voor vele planten en dieren, die niet alleen de

basis vormen voor (wetenschappelijk) onderzoek, maar ook als een genetisch reservoir kunnen worden gezien. Onder de informatiefunctie valt verder ook de educatieve functie van de natuur, die sinds Thijsse en Heimans eigenlijk niet meer uit het Nederlandse onderwijs is weg te denken. Ook vind je aan de rand van natuurgebieden vaak bezoekerscentra waar de bezoekers over de bijzondere planten en dieren die je er kunt ontdekken nader worden geïnformeerd.

Tenslotte verhaalt hij over de recuperatie- of herstelfunctie van de natuur. Zo is het bekend, dat herstel van de mens in een ziekenhuis sneller gaat als er uitzicht op groen is. Niet voor niets liggen veel ziekenhuizen vaak in het groen, evenals recreatieparken, dierentuinen, etc. Ook is vastgesteld dat scholieren na een wandeling in het bos, beter fouten uit teksten kunnen halen.

Moraal van dit alles is, dat de natuur veel meer economische waarde heeft dan waar tot op heden rekening mee is gehouden. Dat natuurlijk nog los van de intrinsieke waarde die de natuur ook heeft en die alleen al een basis zou moeten zijn om met respect met de natuur om te gaan. Merkwaardig genoeg ervaart de burger die bijzonder waarde van de natuur wel en staat de natuur bij hen stevast bij de eerste drie belangrijke items waaraan in het beleid aandacht zou moeten worden gegeven.

Bij de overheden staat de natuur echter vaak geheel onderaan. Zo wordt slechts 0.2 % van de rijksbegroting, dat is 1.2 miljard euro, geïnvesteerd in de natuur. Dat is al jaren zo en illustreert het gat dat er bestaat tussen overheid en burger. De politiek plukt wel de voordelen van de natuur, denk aan de WOZ- en de OZB-waarden die in bosrijke gebieden tot 15 % hoger zijn dan in de steden met alleen weilanden er omheen, maar geld uit de opbrengsten van de belastingen reserveren voor het instandhouden van het groen, dat wordt niet tot nauwelijks gedaan.

Ook Zeist zou uit het bovenstaande nog heel wat kunnen leren. In Zeist wordt ten behoeve van bouwprojecten veel bos gekapt en de plaatselijke overheid wil maar niet in de gaten krijgen dat daarmee op den duur niet alleen het groene imago van Zeist op het spel wordt gezet, maar dat de gemeente daardoor ook in de toekomst vele inkomsten zal derven.

Erik Notenboom/Patrick Greeven